

Punkt 8.

Orientering om Rigsrevisionens beretning om Beskæftigelsesministeriets implementering af reformer på beskæftigelsesområdet

2016-018222

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen fremsender til Familie- og Socialudvalgets orientering Rigsrevisionens beretning om Beskæftigelsesministeriets implementering af reformer på beskæftigelsesområdet med henblik på fremsendelse til byrådets orientering.

Beskæftigelsesudvalget orienteres ligeledes på deres møde den 26.04.2016.

Beslutning:

Til orientering.

Jens Toft-Nielsen var fraværende.

Sagsbeskrivelse

Rigsrevisionen har i slutningen af marts måned 2016 offentliggjort deres beretning om Beskæftigelsesministeriets implementering af reformer.

Baggrunden for undersøgelsen

Der er tale om en undersøgelse, som Rigsrevisionen selv har taget initiativ til. Rigsrevisionen har undersøgt, hvordan Beskæftigelsesministeriet har understøttet kommunernes indsats for at implementere 3 reformer, som trådte i kraft i perioden januar 2013 – januar 2015. Der er tale om førtidspensions- og fleksjobreformen, kontanthjælpsreformen og sygedagpengereformen.

Baggrunden for at Rigsrevisionen har valgt, at igangsætte undersøgelsen, er at der er tale om 3 reformer, der i løbet af en kort periode har medført hyppige og gennemgribende ændringer i centrale dele af beskæftigelsespolitikken. Det har betydning for borgernes økonomi og retssikkerhed, at reformerne bliver korrekt implementeret og administreret i kommunerne. Lovgivningen gælder fra den dag, hvor den træder i kraft, og kommunerne skal derfor kunne vejlede borgerne korrekt og behandle deres sager fra dag 1.

Rigsrevisionen ønsker med undersøgelsen at belyse de rammer, der har betydning for, hvor hurtigt og godt reformer bliver implementeret. Hensigten er, at resultaterne af undersøgelsen skal skabe værdi for implementering af fremtidige reformer på beskæftigelsesområdet og potentielt også for reformer på andre områder.

Formålet med undersøgelsen

Beskæftigelsesministeriet har ressortansvaret for beskæftigelsesområdet. Det indebærer bl.a., at det er ministeriets ansvar at forberede ny lovgivning på området og dernæst at sikre, at lovgivningen bliver implementeret. Ministeriets ansvar omfatter bl.a. at understøtte kommunerne, der skal gennemføre reformerne, så de politiske intentioner omsættes til resultater for borgere og virksomheder.

Formålet med Rigsrevisionens undersøgelse er at vurdere, om Beskæftigelsesministeriet i tilstrækkelig grad har sikret rammerne for kommunernes implementering af reformerne.

Resultatet af undersøgelsen

I undersøgelsen besvares følgende spørgsmål:

Har Beskæftigelsesministeriet anvendt virkemidler, der har understøttet kommunernes arbejde med at implementere reformerne?

Har Beskæftigelsesministeriet sikret, at det administrative grundlag for kommunernes implementering af reformerne har været klar på tidspunktet for lovgivningens ikrafttræden?

Har Beskæftigelsesministeriet sikret rammerne for, at de kommunale it-systemer var klar til drift ved reformernes ikrafttræden?

Selve undersøgelsen er vedlagt som bilag til punktet.

Det er Rigsrevisionens vurdering, at Beskæftigelsesministeriet ikke i tilstrækkelig grad har sikret rammerne for kommunernes implementering af de tre reformer.

Beskæftigelsesministeriet har arbejdet med at udvikle forskellige virkemidler, der skal understøtte kommunernes arbejde med at implementere reformerne. Undersøgelsen viser, at kommunerne vurderer, at de virkemidler, som ministeriet har anvendt i implementeringen, overvejende har fremmet deres arbejde, men også at de vigtigste virkemidler ikke har været klar i god tid før reformernes ikrafttræden.

De redskaber, der er vigtigst for kommunernes arbejde i form af bekendtgørelser og vejledninger, lever ikke op til Justitsministeriets anbefalede praksis, idet de ikke er klar i god tid før reformernes ikrafttræden. Ingen af de bekendtgørelser og vejledninger, som Beskæftigelsesministeriet har udstedt som følge af de 3 reformer, blev offentliggjort mere end 7 arbejdsdage før reformernes ikrafttræden. 8 % af bekendtgørelserne og 87 % af vejledningerne kom først efter reformernes ikrafttræden. Den tidsmæssige forskydning gør det vanskeligt for kommunerne at nå at tilrette deres organisation og arbejdsgange, før lovgivningen træder i kraft, hvor de skal i gang med at vejlede og sagsbehandle på områder, der har stor økonomisk betydning for bor-

gerne. Konsekvenserne for borgerne kan være forlænget sagsbehandlingstid og uensartet behandling af deres sager. Dette finder Rigsrevisionen ikke tilfredsstillende. Rigsrevisionen vurderer, at det er særlig vigtigt, da sagsbehandlingen på beskæftigelsesområdet er særdeles regeltung og kompleks.

Undersøgelsen viser også, at de kommunale jobcentre vurderer, at det i høj grad har hæmmet implementeringen af reformerne, at it-understøttelsen ikke var klar til tiden. Kommunerne har i forbindelse med reformernes ikrafttræden været belastet af ustabil drift og lange svartider fra it-systemer. Det er ofte uigennemsigtigt for kommunerne, om driftsproblemerne skal løses af deres egen it-leverandør eller af Beskæftigelsesministeriet.

De kommunale sagsbehandlere har måttet finde ad hoc-løsninger eller udsætte behandlingen af borgernes sager, til systemerne virkede igen. Beskæftigelsesministeriet har en central rolle i forhold til de mange it-systemer, der skal udveksle oplysninger på beskæftigelsesområdet. Ministeriet har taget initiativer til at understøtte, at de kommunale it-systemer bliver klar til drift, når reformer træder i kraft, men initiativerne har vist sig ikke at være tilstrækkelige. Rigsrevisionen finder, at ministeriet bør gennemføre systematiske undersøgelser af de fejl, der opstår, når systemerne går i drift. Det vil give ministeriet mere viden og dermed større mulighed for at forebygge, at fejlene sker igen.

Vurdering af undersøgelsen

Det er glædeligt, at Rigsrevisionen har taget initiativ til denne undersøgelse, da den meget rammende af-dækker de problemer, som kommunerne har stået overfor i forbindelse med implementeringen af reformerne på beskæftigelsesområdet.

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen kan genkende de problemstillinger, som undersøgelsen belyser herunder, at de lovgivningsmæssige forudsætninger i form af bekendtgørelser og vejledninger ofte kommer meget sent eller efter lovens ikrafttræden samt at den it-mæssige understøtning har været særdeles mangelfuld.

Undersøgelsen belyser implementeringsproblemerne med de tre "store" beskæftigelsesreformer, men det er desværre det generelle billede ved indførelse af ny lovgivning på beskæftigelses- og ydelsesområdet. Ofte vedtages lovgivningen kort tid før lovens ikrafttræden, hvilket betyder at det lovgivningsmæssige grundlag (bekendtgørelser og vejledninger) og den it-mæssige understøtning halter bagefter. Kommunerne er overladt til selv at fastsætte den lovgivningsmæssige praksis og tilrettelægge arbejdsgange uden de nødvendige it-værktøjer. Konsekvensen er i nogle tilfælde, at kommunerne fejlfortolker lovgivningen, hvilket desværre får stor betydning for borgernes økonomi og retssikkerhed.

Når det lovgivningsmæssige grundlag og den it-mæssige understøtning ikke er på plads medfører implementeringen af ny lovgivning desuden et meget stort ressourcospild i kommunerne.

Familie- og Beskæftigelsesforvaltningen prøver at være på forkant med disse problemstillinger ved at være aktiv i forbindelse med høringsprocessen omkring ny lovgivning herunder indgår i diverse sparrings- og arbejdsgrupper i regi af Styrelsen for Arbejdsmarked og Rekruttering og KL med det formål at gøre Beskæftigelsesministeriet bedre i stand til at løse deres implementeringsopgave.

Bilag:

Rapport fra Rigsrevisionen - Beskæftigelsesministeriets implementering af reformer.pdf